

سکه‌های مهریه‌ها آب می‌روند

مهریه قراردادی دوجانبه بین زوجین است که جزو دیون زوج محسوب می‌شود و در صورت بروز اختلاف بین زوجین زوج در صورت پرداخت نکردن مهریه به هر دلیل طبق قانون بدهکار مالی محسوب می‌شود و باید در قبال بدهی که برعهده دارد، پاسخگو باشد.

مهریه قراردادی دوجانبه بین زوجین است که جزو دیون زوج محسوب می‌شود و در صورت بروز اختلاف بین زوجین زوج در صورت پرداخت نکردن مهریه به هر دلیل طبق قانون بدهکار مالی محسوب می‌شود و باید در قبال بدهی که برعهده دارد، پاسخگو باشد.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از همشهری، اما در این بین قوانین مربوط به مهریه به خصوص با افزایش قیمت سکه در سال‌های گذشته چندباری دستخوش تغییر شده است و حالا در آخرین تحول تعدادی از نمایندگان طرحی را ارائه کرده‌اند که براساس آن، عدم پرداخت مهریه بالای 5 سکه از سوی مرم دیگر زندانی نخواهد داشت؛ طرحی که فعالان حقوق زنان و بخشی از وکلا با آن مخالف هستند و می‌گویند این اتفاق به معنای تضعیف حقوق زنان خواهد بود و حتی می‌تواند باعث افزایش طلاق در سطح جامعه شود.

البته داستان کاهش و تعیین محدودیت برای پرداخت سکه در زمان طلاق سبب ای طولانی دارد و در مجلس قبل نیز قانونی در این رابطه مصوب شد که براساس آن، تعیین مهریه بالای 110 سکه و توانایی نداشتن مرد در پرداخت آن، موجب زندانی شدن مرد نمی‌شود؛ با وجود این، دوباره طرحی در کمیسیون قضایی مجلس در دست بررسی است که میزان مهریه به 5 سکه تقلیل پیدا کند.

نمایندگانی که این طرح را ارائه داده‌اند می‌گویند باتوجه به افزایش قیمت سکه مردان زیادی در زمان جدایی توان پرداخت مهریه را ندارند و به همین دلیل زندانی می‌شوند. حسن نوروزی، سخنگوی کمیسیون قضایی مجلس می‌گوید: «بدهکاران مهریه به جای زندان باید آزاد باشند تا بتوانند کار و مهریه خود را پرداخت کنند.»

تصویب قانون بدون ضمانت اجرایی، بی‌فایده است

سیده فاطمه ذوالقدر نیز با بیان اینکه ماده 22 قانون حمایت از خانواده درخصوص مهریه است، می‌گوید: براساس این مصوبه قانونی اگر زن درخواست دریافت مهریه را داشته و مرد توان پرداخت آن را نداشته باشد، سقف مهریه 110 سکه تعیین شده است، اما در هر صورت تعیین مهریه نباید به گونه‌ای باشد که حقوق بانوان در این خصوص تضییع شود.

نماینده ادوار مختلف مجلس در گفت‌وگو با همشهری ادامه داد: در مجلس دهم نیز طرحی درخصوص ساماندهی بحث مهریه مطرح شد و با مسئولان قوه قضاییه نیز در این خصوص صحبت‌هایی انجام گرفت تا مسئله تعدیل مهریه در دستور کار قرار بگیرد. در این موضوع نیز قرار بود تا حقی از بانوان کشورمان تضییع نشود و در عین حال مرد نیز به دلیل توانایی نداشتن در پرداخت مهریه به زندان نرود.

براساس این طرح قرار بود تا با توجه به نرخ روز سکه و درآمد مرد این تعدیل انجام شده و تقسیت مهریه صورت پذیرد. به گفته ذوالقدر، در نشست‌های نمایندگان دوره نهم مجلس درخصوص مبحث مهریه با آیت‌الله رئیسی، رئیس قوه قضاییه داشتند بر این مسئله از سوی دوطرف تأکید شد که مهریه دینی است که برعهده مرد است و نباید از دوش او ساقط و حق و حقوق بانوان تضییع شود و کاهش دائم مهریه و حمایت‌های قانونی از آن درواقع تضییع حقوق زنان است.

او ادامه داد: طرح فعلی که کمیسیون قضایی مجلس ارائه داده است نیز در صورت تصویب باید به گونه‌ای باشد که ضمانت اجرایی کافی را داشته و تضمینی برای زندگی مشترک در آن در نظر گرفته شده باشد؛ چراکه اکنون طرح کاهش زندانیان مهریه وجود دارد، اما همچنان شاهد حضور تعدادی از آقایان به عنوان بدهکار مهریه در زندان هستیم.

ذوالقدر می‌گوید: باتوجه به مشکلات اقتصادی و افزایش قیمت سکه، بانوان می‌توانند در زمان ازدواج به جای اینکه مهریه بالا درخواست کنند از شروط ضمن عقد مثل حق تحصیل، مسکن و طلاق و اشتغال و... استفاده کنند یا در شروط ضمن عقد تقسیم اموال را در صورت طلاق خواستار شوند. این موضوع در قانون مدنی 1119 نیز وجود دارد که براساس آن، زوجین می‌توانند به

همراه شروط ضمن عقد، شروط دیگری را نیز تعیین کنند.

به گفته این نماینده مجلس، داشتن ضمانت اجرایی یکی از مهم ترین مسائل در تصویب هر طرحی در خانه ملت است و گرنه به صرف تصویب یک طرح نمی توان انتظار داشت که برخی مسائل و مشکلات همچون مهریه های بالا در جامعه سر و سامان پیدا کند. فریده غیرت، وکیل پایه یک دادگستری هم با اشاره به اینکه با رقم های نجومی مهریه که در سال های اخیر متداول شده مخالف است، گفت: «ریشه تعیین مهریه های سنگین عدم امنیتی است که خانم ها در ازدواج دارند؛ چراکه اگر آنها حق طلاق داشته باشند و درمورد طلاق گرفتن زن و شوهر یک مقام بی طرف مانند قاضی تصمیم بگیرد، جلوی افزایش بی رویه مهریه گرفته می شود.

مهریه تنها حقی است که زنان دارند و اگر جوانی زیر بار مهریه سنگین می رود و تعهد به پرداخت می کند، باید آن را بپردازد؛ چراکه این یک اصل حقوقی و شرعی است که کاملاً دقیق و روشن ذکر شده است. پس اگر جوانی به پرداخت مهریه ای متعهد شود که توانایی پرداخت آن را ندارد باید جلوی آن را گرفت و از طرفی اگر می خواهند زندان محکومان مهریه را حذف کنند باید برای سایر بدهکاران هم این کار را انجام دهند؛ یعنی مشخص کنند به طور کلی بدهکاران تا این مبلغ زندان نمی روند و می توانند با گرفتن مهلت، بدهی خود را پرداخت کنند که این کار نشدنی است. پس درمورد بدهکاران مهریه نیز نمی توان چنین قانونی گذاشت.

مهریه محل مناقشه

عبدالصمد خرمشاهی، وکیل دادگستری با بیان اینکه مسئله مهریه سال هاست که محل مناقشه و بحث و گفت و گو شده است، به می گوید: «متأسفانه با وجود گذشت سال ها، هنوز فرهنگسازی در این خصوص انجام نشده است و همچنان تعیین مهریه بدون وجود پشتوانه انجام می شود. سال های سال است که بخش زیادی از مردان در زمان ازدواج بدون داشتن هیچ پشتوانه ای مهریه های سنگین را می پذیرند و بعد از مدتی که در زندگی مشترک به مشکل برمی خورند، توانایی پرداخت مهریه را ندارند و با مشکلات حقوقی مواجه می شوند؛ به این دلیل که در هر صورت پرداخت مهریه برعهده زوج است و در صورت عدم پرداخت جزو دعاوی حقوقی محسوب شده و مرد نیز بدهکار به حساب می آید.

او ادامه داد: از همان ابتدا و قبل از ازدواج باید جزئیات تعیین مهریه بین زوجین موافقت شود تا در صورت بروز مشکل در زندگی مشترک مرد توانایی پرداخت مهریه را داشته باشد و زن نیز بداند که هر زمان درخواست مهریه را داد، می تواند آن را بدون کم و کاست دریافت کند. خرمشاهی با تأکید بر اینکه کاهش میزان مهریه گره ای از مشکلات زندگی مشترک باز نمی کند، می گوید: مهریه موضوعی توافقی بین 2 فرد و 2 خانواده است و برای زن به نوعی پشتوانه مالی محسوب می شود و در صورت کاهش می تواند بعد از جدایی آسیب های بسیاری را برای زنان سرپرست خانوار همراه داشته باشد و حقوق آنها را تضییع کند.

زن و مرد باید قبل از هر چیزی نسبت به حقوق خود آگاهی داشته باشند نه اینکه به اتکای احساسات اولیه هر تعداد سکه به عنوان مهریه از سوی مرد تقبل شده و در نهایت همین مسئله باعث بسیاری از اختلافات بین زوجین شود. این وکیل دادگستری با اشاره به طرح کمیسیون قضایی مجلس در خصوص این مسئله که مهریه بالای 5 سکه دیگر زندان نخواهد داشت، گفت: چند سال قبل نیز شاهد تعیین مهریه تا سقف 110 سکه بودیم، اما در عمل همچنان شاهد مردانی بودیم که به دلیل توانایی نداشتن در پرداخت مهریه به زندان می رفتند.

به اعتقاد من، فرهنگسازی، آموزش حقوق طرفین و آگاهی دادن به زوجین در خصوص حقوق فردی کارایی بیشتری از تعیین مهریه یا حذف زندان دارد؛ حتی اینکه مقررات سفت و سختی را تنظیم کنیم که زوجین نتوانند به راحتی از یکدیگر جدا شوند به این امید که شیرازه خانواده از هم نپاشد، کار مطالعه شده ای نیست؛ چراکه وقتی زوجین به مرحله ای در زندگی مشترک می رسند که نمی توانند زیر یک سقف زندگی کنند به ضرب و زور قانون نمی توان این دو را کنار هم نگه داشت و دوام یک خانواده را حفظ کرد.

طرح کمیسیون حقوقی و قضایی باید بازنگری شود

فاطمه قاسم پور/عضو کمیسیون اجتماعی و فراکسیون زنان مجلسبا توجه به نوسانات اقتصادی که در سال های اخیر گریبانگیر جامعه شده است، جامعه مردان مطالباتی را در خصوص پرداخت مهریه از نمایندگان مجلس داشتند که بر همین اساس طرح هایی در خصوص مهریه توسط برخی نمایندگان مجلس مطرح شد.

طرح ارائه شده در کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس درخصوص عدم پرداخت مهریه بالای 5 سکه، زندان نداشته باشد نیز در همین مورد است که البته هنوز در دست بررسی و کارشناسی بوده و هنوز مصوب نشده است. اعضای فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی اگرچه با زندانی شدن مردانی که معسر از پرداخت مهریه هستند، مخالف است، اما اعضای فراکسیون بر این عقیده اند که باید بین حقوق زنان و مردان توازن برقرار باشد و تعیین مقدار مهریه توسط برخی نمایندگان نمی تواند پاسخگوی نیاز جامعه زنان در این خصوص و برقراری توازن و عدالت باشد.

اعضای فراکسیون زنان مجلس جلسات مشترکی را با اعضای کمیسیون حقوقی و قضایی و کارشناسان این حوزه برگزار و این مسئله را مطرح کردند که باید توازن حقوقی بین حقوق زنان و مردان مطرح باشد و طرح ها نباید به گونه ای باشد که فقط به مسائل جامعه مردان و یا فقط به مسایل جامعه زنان توجه شود و طرف دیگر ماجرا مورد بی مهری قرار بگیرد و طرح های ارائه شده متضمن این است که تمام مسایل جامعه زنان و مردان باید به صورت جامعه دیده شود و طرح اخیر ارائه شده درخصوص مهریه نیز در کمیسیون قضایی مجلس که مورد مخالفت فراکسیون زنان است باید مورد بازنگری قرار بگیرد.

در عین حال فراکسیون زنان مجلس معتقد است فرد معسر در پرداخت مهریه نباید زندانی شود، اما فردی که توانایی پرداخت مهریه را دارد نباید با مستمسک قرار دادن یک ماده قانونی امکان فرار از پرداخت دینی را که به عهده گرفته، داشته باشد و طرح مطرح شده در کمیسیون قضایی مجلس نباید به گونه ای باشد که زنان از بحث مهریه منتفع نشوند و فقط یک طرف ماجرا که زوج است در این مسئله دیده شود؛ نمایندگان مجلس شورای اسلامی منطقاً و به صورت جدی پیگیر این مسئله هستند که افراد معسر در پرداخت مهریه نباید به هیچ عنوان زندانی شوند و امیدواریم در سال های آینده فردی به عنوان اتهامی مهریه در زندان نباشد.